

CINEMA^{per}a estudiants

CURS 2004 - 2005

Àrees i Temes:

Socials / Món Contemporani / Religió / Ètica / Tutoria / Dones

Pel·lícula recomanada per a:

ESO. Batxillerats. Cicles Formatius i Formació d'Adults

Direcció

Siddiq Barmak

Intèrprets

Nena/Osama: Marina Golbahari; Mul·là: Khwaja Nader; Espandi: Arif Herati;
Mare: Zubaida Sahar; Àvia: Hamida Refah; Talibà: Gol Rahman

Drama. Irlanda – Japó - Afganistan. Any 2003. Durada: 83 minuts.

Quan els talibans prenen el poder a l'Afganistan, una nena de dotze anys i la seva mare perden el seu dret a treballar i a sortir soles al carrer, ja que no tenen cap home a la família. Per fer front a la misèria, la mare i l'àvia de la nena decideixen fer-la passar per un noi.

FITXA DE SEGUIMENT DEL FILM (1)

1 - Quan comença la pel·lícula apareix una citació. Recordes que diu i a qui pertany la frase?

2 - Amb qui parla Espandi, el noi que surt a la primera escena, i per quin motiu tornem a veure aquesta mateixa escena cap al final de la pel·lícula?

3 - Què diuen les pancartes que porten les dones a la manifestació?

4 - Quins mètodes utilitzen els talibans per desfer la revolta de les dones?

5 - Espandi porta una llauna d'on surt fum i demana diners. A canvi de què demana aquests diners? Recordes alguna de les frases que va repetint?

6 - Quina era la feina de la mare abans que arribessin els talibans al govern?

7 - Per què la mare demana a un desconegut que les acompanyi a casa? Quin és el raonament del talibà quan amonesta a l'home que s'ofereix a acompanyar-la?

8 - Per quin motiu la mare no té ni marit ni germà que l'acompanyin?

9 - Què li respon l'àvia quan la mare li diu: "Déu no hauria d'haver creat les dones"?

10 - Quina història explica l'àvia a Osama per fer-la dormir?

11 - Què fa Osama amb els cabells que li talla la seva mare?

12 - Podries descriure els carrers del poble on transcorre la pel·lícula?

FITXA DE SEGUIMENT DEL FILM (2)

13 - El Mulà s'endú tots els nens de la població per fer unes activitats. De quines activitats es tracta?

14 - Abans d'anar a resar, els homes es renten per tal de purificar-se (és el que es diu "ablucions"). A quin altre moment de la pel·lícula han de tornar a fer "ablucions" els homes? Quin és el ritual que han de seguir per fer-les correctament?

15 - Als banys públics, el vell instructor li diu a Osama que sembla una nimfa. Com defineix l'instructor aquesta paraula quan se li pregunta què vol dir?

16 - A quin moment del film la nena rep el nom d'Osama. Per quin motiu rep aquest nom?

17 - A quin país es trasllada el propietari de la botiga on treballava Osama? Per quina raó abandona Afganistan?

18 - Com van vestides les dones quan no hi ha homes al davant?

19 - De quina manera el mul·là castiga Osama quan baixa de l'arbre?

20 - Com es descobreix que Osama és una noia?

21 - Al Consell d'homes veiem com es jutgen tres persones i se'ls aplica la llei dels talibans. Podries dir quines són aquestes persones i de què se'ls acusa? Quins càstigs se'ls imposa a cadascuna d'elles?

22- El mulà que ha comprat Osama, la porta a una casa on malviuen altres dones segrestades o comprades per ell. Quin objecte li dóna a triar a la noia? Quina serà la seva utilització?

... El burka de las mujeres afganas habrá quedado, con toda razón, como uno de los más indiscutibles símbolos de la represión ejercida por el régimen talibán. Pero, lejos de lo que se ha señalado en numerosas ocasiones, el burka nada tiene que ver con el islam, como tampoco el *chador*, el *hiyab* o las diversas prendas - chilabas,

kufiyyas, turbantes - con las que se suelen vestir los hombres en los países donde la religión musulmana es mayoritaria.

Como señalaba el morisco español Francisco Núñez Muley en el memorial de agravios que dirigió a Felipe II, angustiado por las draconianas prohibiciones establecidas por el monarca, las ropas que vestían los descendientes de los antiguos habitantes musulmanes de la Península eran "costumbres de provincia", distintas de las que se usaban en Berbería, Túnez o Damasco e independientes del credo que profesaban las personas.

El burka, por su parte, es una prenda propia de las pastunes, impuesta a la totalidad de las mujeres afganas por un movimiento político autoritario, el de los talibanes, surgido en el seno de esa tribu. Mientras duró su atroz dictadura, todos los afganos, pastunes o no, tuvieron que regirse por las normas de vestimenta, gastronomía o diversión que dictaron unos gobernantes fanatizados, que hacían pasar por exigencias del islam lo que no eran más que sus propias obsesiones y delirios...

El País, 30 de maig de 2004

Així com a la religió cristiana hi ha diferents formes d'interpretar la Bíblia que en el decurs de la història han estat inclòs antagòniques entre si, a la religió musulmana hi ha diferents formes d'interpretar el Coran, el seu llibre sagrat. Llegeix el text de la pàgina següent que explica les lleis implantades pels talibans a l'Afganistan durant els anys que hi van governar i contesta les següents preguntes:

- **Amb l'ajut d'un diccionari, explica el significat de les paraules: taliban, *xura*, *mul-la*, *paixtus* i *xària*.**

.....
.....
.....
.....

- **En quins sectors de l'economia afganesa treballaven principalment les dones abans de l'arribada dels talibans?**

.....
.....
.....
.....

- **De quina manera va canviar la vida de les dones amb la pujada al poder dels talibans?**

.....
.....
.....
.....

- **Els talibans van imposar un conjunt de restriccions sobre la vida quotidiana dels afganesos. Enumera-les.**

.....
.....
.....
.....

“Durant les primeres vint-i-quatre hores després de la presa de Kabul, els talibans van imposar el sistema islàmic més estricte promulgat arreu del món. Es va prohibir treballar a totes les dones, malgrat que constituïen una quarta part de l'administració de Kabul, tot el sistema educatiu elemental i gran part del sistema sanitari. Es van tancar les escoles i universitats femenines, cosa que va afectar més de 70.000 estudiants, i es va imposar un codi de vestir estricte, que obligava les dones a cobrir-se amb un vel de cap a peus.

Es temia que les 25.000 famílies encapçalades

per vídues de guerra, que depenien del seu treball i les ajudes que distribuïa l'ONU, es moririen de gana. Cada dia es promulgaven noves ordres. « Als lladres els amputaran les mans i els peus, les adúlteres seran lapidades i s'assotará els qui prenguin begudes alcohòliques », deia un avís de Radio Kabul el 28 de setembre de 1996.

Es van prohibir els televisors, els vídeos, les parabòliques, la música i tota mena de jocs, incloent-hi els escacs, el futbol i fer volar estels. Radio Kabul va canviar de nom per convertir-se en Radio Shariat i va deixar d'emetre música. Soldats talibans s'estaven als principals carrers i detenien tots els homes que no portessin barba. A diferència de la presa de Herat i d'altres ciutats, a Kabul hi havia un important cos de premsa i televisió internacionals, que per primera vegada van informar extensament sobre les restriccions dels talibans. Els talibans van designar una xura de sis homes per governar Kabul, en la qual dominaven els paixtus durrans i on no hi havia ni un sol kabulí. Formaven la xura, presidida pel mul.là Mohammed Rabbani, el mul.là Mohammed Ghaus com a ministre d'Affers Estrangers, el mul.là Amir Khan Muttaqi com a ministre d'Informació, el mul.là Syed Ghayasuddin Agha, el mul.là Fazil Mohammed i el mul.là Abdul Razaq.

Cap dels membres de la xura havia viscut mai en una gran ciutat i la majoria ni tan sols havia visitat Kabul, però ara havien de dirigir una ciutat vibrant, semimoderna i multiètnica amb 1,2 milions d'habitants entre els quals els paixtus eren només una petita minoria. Amb la nova policia religiosa creada pels talibans dedicant-se a fer complir la « xària », tractaven Kabul com una ciutat ocupada. No acabaven d'entendre que governar una gran ciutat no era el mateix que dirigir un poble... “

Els talibans. Ahmed Rashid. Editorial Empúries. Barcelona, 2002

APÈNDIX

Mostra dels decrets talibans relatius a les dones i altres aspectes culturals després de la presa de Kabul el 1996

(Aquesta traducció de la llengua dari * va ser lliurada a les agències occidentals perquè seguissin les normes. Aquí s'intenta reproduir la manera particular amb què estava escrit l'original anglès.)

1

Decret anunciat per la Presidència General d'Amr Bil Maruf i Nai Az Munkar (Policia Religiosa) Kabul, novembre del 1996.

Dones, no heu de sortir de la vostra residència. Si sortiu de casa, no heu de ser com les dones que portaven vestits elegants i molts cosmètics i que es presentaven davant tots els homes abans de l'arribada de l'Islam.

L'islam com a religió salvadora ha determinat una dignitat específica per a les dones, l'islam té instruccions valuoses per a les dones. Les dones no han de crear situacions en què atreguin l'atenció de gent inútil que no les mirarà amb bons ulls. Les dones tenen la responsabilitat d'un mestre com a coordinadores de les seves famílies. El marit, el germà, el pare tenen la responsabilitat de proporcionar a la família els requisits necessaris per viure (menjar, roba, etc.). En el cas que les dones hagin de sortir de la residència amb finalitats educatives, necessitats socials o serveis socials hauran de cobrir-se d'acord amb la regulació de la xària. Si les dones surten amb vestits elegants, ornamentals, cenyides o encantadores seran maleïdes per la xària i no podran esperar mai anar al cel.

Tots els caps de família i cada musulmà tenen aquesta responsabilitat. Sol·licitem a tots els caps de família que mantinguin un control rígid de les seves famílies i evitin aquests problemes socials. En cas contrari, aquestes dones seran amenaçades, investigades i castigades severament, així com els caps de família, per les forces de la Policia Religiosa o Munkrat.

La Munkrat té la responsabilitat i el deure de lluitar contra aquests problemes socials i continuarà esforçant-se fins que el mal hagi acabat.

2

Normes de treball per als hospitals de l'Estat i clíniques privades sobre els principis de la xària. Ministeri de Sanitat, en nom de l'*amir-ul-Momineen* ('Emir dels Creients') mul-là Mohammed Omar. Kabul, novembre del 1996.

1. Les pacients han d'anar a metges femenins. En el cas que sigui necessari un metge masculí, la pacient ha d'anar acompanyada del seu familiar més proper.
2. Durant l'examen, tant la pacient com el metge han de portar el *hijab* (vel) islàmic.
3. El metge no ha de tocar altres parts de la pacient que no siguin la part afectada.
4. La sala d'espera de les pacients ha d'estar coberta degudament.
5. La persona que regula el torn de les pacients ha de ser una dona.
6. Durant el torn de nit, en aquelles habitacions on estiguin hospitalitzades dones no es permet l'entrada del metge si no l'ha demanat la pacient.
7. No es permet a metges femenins i masculins seure junts i parlar entre ells. Si cal parlar, elles han de posar-se el *hijab*.
8. Els metges femenins porten vestits senzills. No els és permès l'ús de vestits elegants, així com de cosmètics i maquillatge.
9. Als metges femenins i les infermeres no els és permès entrar a les habitacions dels pacients masculins hospitalitzats.
10. El personal de l'hospital ha de resar puntualment a les mesquites.
11. La Policia Religiosa té permís per efectuar controls en qualsevol moment i ningú no l'hi pot impedir. Qualsevol que violi l'ordre serà castigat segons les regulacions islàmiques.

Els talibans. Ahmed Rashid. Editorial Empúries. Barcelona, 2002

* dari: nom que donen els afganesos a la llengua persa (d'origen iranià) parlada al seu territori.

"OSAMA" El debut como director de Siddiq Barmak retrata la vida cotidiana en Afganistán, a través de una niña que simula ser un chico para mantener a su familia.

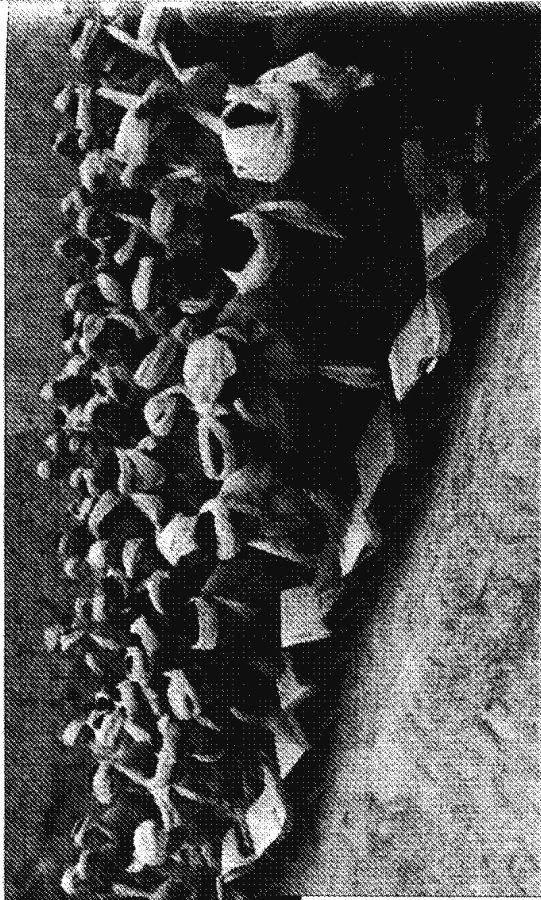
Ante la falta de un varón en la familia, una niña de 12 años (Marina Golbahari) y su madre (Zubaida Sahar) pierden su derecho al trabajo y a salir solas a la calle. El único remedio que se les ocurre es hacer pasar a la chica por un muchacho.

Bajo el yugo talibán
La dictadura talibán tuvo en la mujer a su principal víctima. Aunque también castró la libertad de una mínima industria cinematográfica. Con el cambio en Afganistán, se empieza a recuperar lo perdido. En este sentido, Siddiq Barmak ha logrado dirigir *Osama*: *Esta es la historia de unas personas que habían perdido su identidad, la historia de un miedo atroz y de multitud de mujeres encarceladas*, explica el cineasta, que antes de acometer su primer largometraje tuvo

EL DATO
NIÑA DE LA CALLE

Mirando a su alrededor, Siddiq Barmak ha llegado al punto de descubrir a su protagonista, Marina Golbahari, en plena calle, cuando ella se lo acercó a pedirle dinero. Ahora, explica el realizador, estaba en un centro para niños abandonados y sigue haciendo cortos, ilusionada con ser actriz.

'Osama' ganó (ex aequo con la iraní 'Talaye sorgh') la Espiga de Oro en el Festival de Valladolid.

que exiliarse en Pakistán durante el gobierno talibán.

Duras experiencias El origen de *Osama* está en un recorte de periódico que contaba cómo una niña se cortó el pelo y se hizo pasar por un niño para poder ir al colegio. Y es que, como reflexiona Barmak, este film es *la amarga y trágica historia de nuestra vida, de una época terrible, cuando nadie tenía derecho a tomar sus decisiones. Es la historia de los que perdieron su identidad, acerca de vivir astus-*

tado, acerca de las mujeres en la cárcel... Una denuncia de una situación, afortunadamente finiquitada, con una voluntad: Me gustaría ser el mensajero de todas las aspiraciones y deseos de los cineastas de mi país. El pueblo afgano tiene mucho que decir, pero necesita de ayuda internacional, apunta. De momento, el film ha ganado premios en Cannes y Valladolid. Por algo se empieza. ■

T.D.: Osama. **Directores:** Siddiq Barmak. **Interpretes:** Marina Golbahari, Khwaja Nadier, Arif Herati. **Género:** Drama. **Nacionalidad:** Afganistán-Japón-Irlanda. **Duración:** 82 minutos. **Distribuidora:** Alta Classics. **www.altafilms.com**

info@cinemaperaestudiants.cat

CINEMA^{per}a estudiants